

וְלִי לְחַיִּי ברשותא דמאן קיימא. וא"ת וכי נמי הוה הולד ברשות לוקח אין זה הוכחה דקנאה דהא אמרינן בזה"ה (ב"ב דף לו.) הגדולות אין להן חזקה משום דשמא מאלוהי בואו לרשותו או תפסן ברחוב כשהן הולכות לרעות וכי מימא הכא משפחה פריך דאמרינן

נא א מיי פ"כ מהלכות
מכירה הלכה י ועי'
במ"מ סמג עשין פב
טוש"ע ח"מ סי' רכג סעיף
:ח

מִתְנִי⁶ המְחַלֵּיף פָּרָה בַּחֲמֹור וַיִּלְדָּה וְכֵן
הַמּוֹכֵר שִׁפְחָתוֹ וַיִּלְדָּה זֶה אוֹמֵר עַד שֶׁלֹּא
מִכְרִיתִי וְזֶה אוֹמֵר מִשְׁלַקְחִיתִי יִחְלֹקוּ יִהְיוּ לוֹ
ב' עֲבָדִים אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטָן וְכֵן ב' שְׂדוֹת
אֶחָת גְּדוֹלָה וְאֶחָת קְטַנָּה הַלּוֹקָה אוֹמֵר גָּדוֹל
לִקְחִיתִי וְהִלָּה אוֹמֵר אֵינִי יוֹדֵעַ זֹכֶה בְּגָדוֹל
הַמּוֹכֵר אוֹמֵר קָטָן מִכְרִיתִי וְהִלָּה אוֹמֵר אֵינִי

מוסף רש"י

יודע אין לו אלא קטן זה אומר גדול זה אומר
קטן ישבע המוכר שהקטן מכר זה אומר איני
יודע וזה אומר איני יודע יחלוקו: **גמ'** אמאי
יחלוקו וליחיו ברשות דמאן קיימא וליחיו אידך
המוציא מחבירו עליו הראיה א"ר חייא בר
אבין אמר שמואל בעומדת באגם שפחה נמי
דקיימא בסימטא ינוקמא אחזקת דמרא
קמא וליחיו אידך המע"ה הא מני סומכוס
היא דאמר ^אממון המוטל בספק חולקין בלא
שבועה אימור דאמר סומכוס בשמא ושמא
בברי וברי מי אמר ^אאמר רבה בר רב הונא
אין אמר סומכוס אפילו בברי וברי רבא אמר
לעולם כי אמר סומכוס שמא ושמא אבל
ברי וברי לא אמר ותני זה אומר שמא עד
שלא מכרתי וזה אומר שמא משלקחתי תנן
זה אומר איני יודע וזה אומר איני יודע
יחלוקו בשלמא לרבא מדסיפא שמא ושמא
רישא נמי שמא ושמא אלא לרבה בר רב
הונא דאמר אין אמר סומכוס אפילו ברי וברי
השתא ברי וברי אמר יחלוקו שמא ושמא
מיבעיא אי משום הא לא איריא תנא סיפא
לגלויי רישא שלא תאמר רישא שמא ושמא
אבל ברי וברי לא תנא סיפא שמא ושמא
מכלל דרישא ברי וברי ואפ"ה יחלוקו תנן זה
אומר גדול וזה אומר קטן ישבע המוכר שקטן
מכר בשלמא לרבא דאמר כי אמר סומכוס
שמא ושמא אבל ברי וברי לא אמר מש"ה
ישבע אלא לרבה בר רב הונא דאמר אין
אמר סומכוס אפילו ברי וברי אמאי ישבע
מוכר יחלוקו מיבעי ליה מודה סומכוס היכא
דאיכא שבועה דאורייתא כדבעינן למימר
לקמן: היו לו ב' עבדים אחד גדול ואחד
קטן [וכו']:^א אמאי ישבע מה שטענו לא
טענו ועוד הילך הוא ועוד יאין נשבעין
דמי דמי עבד גדול דמי עבד קטן דמי
נה ושמואל אמר בסוענו כסות עבד
מרי שדה גדולה עומרי שדה קטנה
כסות

— ❦ —

הגהות הגר"א
[א] גמ' אחרי שבע כו'. י"ב וה"ה דהמ"ל ארישא ובה גבדול אחרי כיון דליכא בטענה דלוריי' ובעש"ל זו ע"כ אלף משום דמחני' סומכוס היא כמ"ס בסיפא זה אומר כו' יתלקו וי"ל דה"י לסומכוס אלף לתקנתא אחת הירשא גם כרבנן דמחבי בטענה ואיני יכול לישבע ומשגל לסברא דלף ע"י גבולו ולסברא הילוקא אחי סכומכוס (ועומ"ס רבני' דחז"מ ס"י ע"ה ס"ק מ"ו וכו' ר"ב ס"ק ט): **[ב]** רש"י ד"ה מודה סומכוס. דלקמן דלסיפרי: **[ג]** תוב' ד"ה נקיט אוקימתא דרב שגת הו'. נראה כו'. י"ב אלף רנב"ס ספרש דהרד"ב היה משניחא קמא וף רבנן י"ב בעצמיה בלגס ובשמה ושמה (ועמ"ס רבני' דחז"מ ס"י כ"ב ס"ק י'):

ומנני דזה אומר שורק הויק וזה אומר לא כי אלף בשלע
ס יחלוקו ומתנינן להם איירי צברי וברי מדקתי וזה
ו מועלת וליטל לממר ההם ס"ד למיירי צבאם ובאר
ודה סומכוס כיון דטעין ברי וא"ת ואמאי קאמר הא מני
האחרת כנגדה דלוקמה בחוקת מעוברת והשתא הא דר
אפילו סומכוס מודה להדמיה"ל כדאשכחן צריט שור ש
שגמה השור ואינו יודע אם הולד היא בשבת נגיפה
היא ואינו משלם אלף כולו ודאי וולד סיעה דהמע"ה וה"ל
הולד גובה שמינית שזהו חצי חלקו אע"ג שהוא מוחזק
האומר איני יודע וזה אומר איני יודע יחלוקו ואמאי ו
מזן וז"ל דיחלוקו לא קאי אשאלה היום ושכרה למחר
ששאלה וזה אומר שכרה ישבע מני למיפטר אלא דמיא
ס ליה אמר יחלוקו כיון שהיא מוחזק וטוען ברי: ד
היה לה להינעט במתנינן וסוח ומוכר אלף שליט

הוֹדֶה לוֹ וּמָה שֶׁהוֹדֶה לוֹ
עַל הָעֲבָדִים אָמַר רַב בְּטוֹעַ
שָׂדֶה גְּדוּלָּה דְּמִי שָׂדֶה
גְּדוּל כֹּסוֹת עֲבָד קָמֵן ע